

Inungu, een antropomorf beeld van de Djonga

Dit mysterieuze, polychrome beeld (67 cm) is ongeveer een eeuw geleden gemaakt door een lid van de Djonga, een kleine bevolkingsgroep die leeft in de provincie Sankuru in de Democratische Republiek Congo (DRC).

Het beeld wordt bij de Djonga *inunga* genoemd. Het is gekleurd met een rode en witte kleurstof en op het hoofd stond een adelaarsveer.

Dit soort beelden was onmisbaar bij de initiatierituelen van een broederschap waarvan de leden *nkumi* (hoogwaardigheidsbekleders) werden genoemd. De inwijding tot dit genootschap vond in het geheim plaats. Daarvoor was in het bos een afgesloten ruimte gebouwd.

Om geheel tot het broederschap toe te treden moest een toekomstige *nkumi* meerdere initiatierituelen ondergaan, waarbij hij steeds een hogere rang in het genootschap verwierf. Tijdens het tweede ritueel verscheen het beeld ten tonele en na afloop van dit ritueel mocht hij zich *ikuku a nkeci* noemen. Pas na het laatste ritueel kreeg hij de rang van *iwembe*, de hoogste rang binnen het genootschap.

Het beeld speelde o.a. een rol bij de rechtspraak. Wanneer iemand weigerde de boete te betalen, die het tribunaal van de *nkumi* hem opgelegd had, werd het beeld in zijn huis gezet. Uit angst voor het beeld betaalde de veroordeelde dan doorgaans direct.

Inungu-beeld (Djonga)

Eerste kwart van de 20ste eeuw. RD Congo.

Verzameld door V. Benoit in 1920.

AfricaMuseum Tervuren, België

Bron

Baeke, V. (2019). Inugu antropomorf beeld.

In: Julien Volper (red). *Weergaloze kunst*.

BAI Publishers

Een 'tribaal hoogstandje?'

'Wat is dat nou', zullen misschien sommige lezers denken bij het zien van het object (26 cm hoog), dat ik heb uitgekozen voor de achterpagina. Dat dacht ik namelijk zelf ook toen ik in 1995 een deel van dit ruitertje vond tussen het aanmaakhout voor de kookplaats bij de Dogon in Mali. Na wat verder zoeken had ik alle andere stukjes gevonden en was benieuwd of ik het mocht kopen van de bewoners van het complex.

Het is zeker geen 'tribaal hoogstandje' als het gaat om een krachtige vorm, maar de manier waarop het is gemaakt vind ik zo puur en simpel. Ook de materiaalkeuze is voor mij heel puur. Het heeft een basis van ruwe katoen met daar omheen lapjes stof en een afdeklagje van een soort modder of cachou (een looistofhoudende stof afkomstig van o.a. *Acacia catechu*).

Fijn dat ik dit ruitertje mocht redden van het vuur en het thuis kan koesteren, zodat ik nog steeds herinnerd blijf aan mijn bijzondere tijd bij de Dogon.

Start van het verzamelen

In die tijd kwam ook mijn verzamelen op gang. Ik had kennis gemaakt met échte tribale objecten en beelden en viel enorm op het pure en de sterkte van de vorm. Iets moet mij echt raken en dan wil ik het graag hebben. Herkomst of provenance heeft geen prioriteit. Achteraf gezien heb ik ook leergeld moeten betalen, omdat kennis en smaak zich nog moesten ontwikkelen, maar de meeste objecten staan al jarenlang om mij heen om gekoesterd

te worden. Een object dat met een goede provenance is gekocht en daarna in een kluis belandt, doet mij pijn want daarvoor is het nooit gemaakt. In de Musea ligt jammer genoeg ook veel te veel in depot. Daarom vind ik de propvolle vitrines van het Misesmuseum in Steyl zo heerlijk. Zo kan het ook!

Verzamelaarsbeurs Tribale Kunst

Samen met Dirk van Burgel en Sjoerd van 't Oever organiseer ik voor de 6e keer de **Verzamelaarsbeurs Tribale Kunst** die op 7 april in Dordrecht plaatsvindt. Dat is leuk om te doen, vooral om te zien hoe verschillend iedereen kan zijn in het verzamelen. Dat heeft natuurlijk met diverse factoren te maken zoals smaak én de dikte van de beurs. Daarom is het zo fijn dat bij onze vereniging en dus ook op deze beurs de lat niet te hoog ligt, iedereen kennis kan uitwisselen en elkaars objecten waardeert. Het gaat er tenslotte om of je zelf content bent als verzamelaar, ook al zijn het soms géén 'tribale hoogstandjes!' briekantiek@hetnet.nl